

1980'LERDE TARİH EĞİTİMİ

- 12 Eylül 1980 askeri müdahalesi, ordu tarafından anarşi olarak nitelendirilen 1975-1980 yılları arasında yaşanan toplumsal olayların arkasından ülkeye hâkim oldu. Bu yeni anlayışın gerekçesi **Türk milletini komünizmden korumak** olarak adlandırıldı.
- 1980 askeri darbesinin ardından, dış politika başta olmak üzere, her alanda büyük bir değişim süreci başladı. Değişiklik yapılması için çalışmaların başladığı bu alanlardan birisi de **tarih eğitimi** idi (Safran, 2008: 18).
- Bu dönem, eğitimin ilkokuldan başlayarak her kademesini derinden etkilemiştir. Örneğin, **din dersleri** zorunlu hale getirilmiş, **imam hatip okulları** açılmış ve eğitimin içeriği milliyetçi bir anlayışla **Türk-İslam sentezi** doğrultusunda belirlenmeye başlanmıştır (Gök, 1999).

- 1980 askeri darbesi eğitim sürecinde her şeyden önce politik yapılanmaları kırıp sistemin apolitize edilmesini sağladı. Böylece farklı siyasal görüşlerin yarattığı ayrımların kırılması ve **tek tip ve düzenli eğitim sağlanması** hedeflenmişti.
- Farklı görüşler eğitim sürecinden çıkarılmış ve İkinci Dünya Savaşı öncesinde olduğu gibi **Kemalist ideolojinin** hâkimiyetinde bir eğitim anlayışı tasarlanmıştır.
- 1980 sonrası Milli Eğitim ideolojisinin eğitim alanında kendini gösterdiği en somut yer müfredatlar ve ders kitapları olmuştur. Askeri darbeden sonra bütün **ders kitapları ordu kontrolünde yeniden yazılmış** ve okutulacak kitaplara ordunun izninden sonra onay verilmiştir. Onaylanan müfredata göre ilköğretimde okutulacak bütün derslere “milli hedeflere ulaştıracak birer vasıta” olarak bakılması gerekliliği vurgulanmıştır (Kocaoluk 1990).

- Ancak resmi ideolojinin temel dayanakları ise değişmeden kalmıştır. Değişmeyen önemli bir özellik ise Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarının ve Atatürkçülüęün hala dokunulmazlık içinde, tarihi bir dönem olarak değil, siyaset üstü bir sabitlik olarak sunulması ve değerlendirilmesidir (Ersanlı,2006).
- Yine askeri vesayetin kendi somut biçimde derslerde gösterdiği yer ise **Milli Güvenlik derslerinin** okutulmaya başlanması olmuştur.

1980 SONRASI TARİH DERS KİTAPLARI

- Bir önceki dönemde (1970-1980 yılları) siyasi dalgalanmalar sebebiyle **Türk tarihi ağırlıklı** olan Tarih dersi programları çok uygulama şansı bulamamıştır. 1980'li yıllarda dönemin siyasi yöneliminin de etkisiyle- Türk tarihi konularına verilen ağırlığın daha da arttırıldığı yayınlanan programlar incelendiğinde görülmektedir.
- Bu döneme bakıldığında ilköğretimde ikinci kademe olarak nitelendirilen ortaokul kademesinde, 1985 yılında uygulamaya giren **Milli Tarih dersi öğretim programı ile 1981 tarihli T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı** kullanılmıştır.
- 1985 tarihli Milli Tarih dersi programının içeriği incelendiğinde, bu dersin ortaokulun ilk iki sınıfında okutulduğu görülmektedir. Bu programda ortaokul birinci sınıf için beş, ikinci sınıf için ise sekiz ünite belirlenmiştir (MEB, 1995).

- Programda, ortaokul birinci sınıf (ilköğretim altıncı sınıf) için belirlenmiş üniteler Orta Asya'da kurulan en eski Türk devletleriyle başlamakta, İslam tarihi ile devam ederek, Anadolu'da ilk kurulan Türk beyliklerine kadar kronolojik bir sıra takip etmektedir.
- Yine bu sınıf programında Orta Asya ve yakın Doğu'da kurulan Türk devletlerine (Eyyubiler, Memlûklüler, Harzemşahlar, Altınordu Devleti vb.) kısa da olsa yer verilmesi dikkat çekicidir (MEB, 1995).
- Ortaokul ikinci sınıf (ilköğretim yedinci sınıf) düzeyinde yer verilen sekiz ünite incelendiğinde; ilk yedi ünitenin Osmanlı tarihine ayrıldığı, son ünite ise II. Dünya Savaşı konusuna yer verildiği görülmektedir (MEB, 1995).
- Her iki sınıf programında ortak olarak dikkat çeken husus ise **Atatürkçülük** konularına yer verilmiş olmasıdır.

- Tarih dersi konuları incelendiğinde; bu programda içeriğin Türk ve Türkiye tarihine ait konulardan oluştuğu görülmektedir.
- Program tamamen **milliyetçi** bir karaktere sahiptir. Ayrıca Hasan Ali Yücel döneminde başlayan **Türk Hürmanizması hareketinin etkisinin bu programla tamamen ortadan kalktığı** söylenebilir.
- 1970 tarihli ortaokul Sosyal Bilgiler programında gördüğümüz **Yunan ve Roma tarihi** konuları bu programda yer almamaktadır.
- Derse *Milli Tarih* isminin verilmesi de daha önce bu öğrenim kademesinde yapılan Tarih eğitime bir tepki olarak düşünülebilir.
- Konular işlenirken siyasi tarihimizden çok **kültür ve medeniyet** tarihimize ağırlık verilmesi istenmektedir.

- İlk defa bu programda **Türkiye'nin jeopolitiği** konusuna yer verilmiştir.
- 1980'li yıllarda oldukça güncel bir konu olan **“Ermeni meselesi”** yine ilk defa bu programda ele alınmıştır.
- 12 Eylül 1980 tarihinden sonra Milli Eğitimde Atatürk milliyetçiliğine uygun olarak yoğun bir mevzuat ve program çalışmasına girişilmiştir. Bu çalışmalardan ilki, gençlerin Atatürk inkılap ve ilkelerine, Atatürk milliyetçiliğine bağlı ve Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen vatandaşlar olarak yetiştirilmeleri amacıyla ortaokul, lise ve dengi okullar ile yükseköğretim kurumları için ***İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinin konmasıdır*** (Sorguc, 1983).

- *İkinci çalışma ise eğitimde Atatürk ve Atatürkçü değerlere ilişkin esaslar üzerinde durulması kararlaştırılarak, 1982 yılında belirlenen öğretim programlarına “Atatürkçülükle ilgili Konuların yerleştirilmesidir. Bu uygulama, daha sonra daha da genelleştirilerek Atatürkçülük konuları ilk ve ortaöğretim programlarının tamamına aktarılmıştır.*
- 1981 tarihli T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ortaokulun son sınıfları (ilköğretim sekizinci sınıf) için hazırlanmıştır. Bu programda kronolojik tarzda I. Dünya Savası’ndan II. Dünya Savası’na kadar olan tarihsel surece yer verildiği görülmektedir. Resmi devlet ideolojisine uygun olarak milliyetçi söyleme bu programda oldukça vurgu yapıldığı anlaşılmaktadır.
- Bu dersin genel amacı Atatürk’ü ve Atatürkçü düşüncüyü öğrencilere tanıtmak, benimsetmek ve sevdirmektir. Ayrıca, “Atatürkçülük” felsefesinin gereklerinin öğrencilerde birer davranış haline getirilmesi de amaçlanmıştır (MEB, 1981).

- Bu ders ideolojik kaygılarla okul programlarına yerleştirilmiş olup, bir disiplinden çok öğrencilere belli fikir ve davranışları kazandırmayı hedeflemektedir.
- Programlarla ilgili olarak, Atatürk'ün hayatta olduğu 1924-1938 dönemine bir dönüş yaşandığı, Atatürk milliyetçiliğinin ve Türk tarihinin ağırlığının -özellikle Tarih dersi konularında- iyice arttığı söylenebilir.
- Ayrıca dikkat çeken diğer bir husus ise, Türklük ile İslam inancının birleştirilerek, *Türk-İslam Sentezi* olarak nitelenen yeni bir anlayışa geçilmiş olmasıdır. Bu donemi, belki bu noktada Atatürk döneminden (1924-1938 yılları arası) ayırmak mümkündür.
- Atatürk döneminde Türklük bir üstünlük olarak belirtilirken, İslami unsurlar göz ardı edilmiştir. Bu dönemde ise ikisi kaynaştırılarak İslamiyet sonrası Türk tarihine (özellikle Osmanlı tarihi) daha çok vurgu yapılmıştır.

- Tarih ders kitaplarında Hindistan, Mısır, Mezopotamya ve Çin’de ortaya çıkan uygarlıkların brakisefal Türklerin **gelişleriyle karanlıktan kurtularak aydınlığa** çıktığı ileri sürülmüştür.
- Bu görüş doğrultusunda hazırlanan ders kitapların, 1931-1945 arasında 15-20 yaş grubunda olan ve 1960’lar ile 1980’ler arasında **Türk aydın kuşağını** oluşturanlara tarih tezlerini aktardığı kesindir. Tek başına olmasa da orta ve yükseköğrenimin bireylerin gelişimde önemli bir rolü olduğu düşünüldüğünde bu husus günümüz Türkiye’sinin egemen siyasi ve tarihi kültürünün anahtarlarından birini oluşturmaktadır (Copeaux, 2000: 45).
- Atatürk dönemi tarih ders kitaplarındaki haritalardan biri 1931 tarih tezlerini mükemmel bir şekilde simgelemektedir. Bu harita Neolitik çağda yapıldığı ileri sürülen göçleri göstermekte ve Asya’yı diğer kıtalara oranla baskın bir şekilde öne çıkarmaktadır.
- Haritanın köşegenleri Altay civarında kesişmekte ve Moğolistan’dan Aral denizine kadar uzanan bir **anavatan** gösterilmektedir. Bu anavatandan çıkan göçleri gösteren oklar kıtanın tüm uçlarına doğru ilerlemekte, İrlanda ve Endonezya’ya kadar uzanmaktadır. Bu harita ders kitaplarında 1940’ların sonuna kadar mevcudiyetini korumuş ve bundan sonra yok olmuştur. Ancak 1980’den sonra yeniden ortaya çıkmış ve tarih ders kitaplarında düzenli olarak yer almıştır (Copeaux, 2000: 41).

- Yine 1931 yılına ait tarih ders kitaplarında ve sonraki yıllardaki kimi eserlerde Türklerin nitelikleri ve kültür düzeyinin yüksekliği onların kent uyarlıklarına dayandırılıyordu. Orta Asya hakkındaki temel imge ticaretle uğraşan sahil kentleri ve hem hayvancılık hem de tarımla geçimini sağlayan kırsal bölgelerdi. Ancak bu kayıp cennet imajı artık pek de gerekli görülmemektedir. Çünkü 1980'lerden beri tarih öğretiminde anayurttaki yaşam koşullarının zorluğu işlenmektedir (Copeaux, 2000: 122).
- 1970'li yıllardan sonra Türk tarih yazıcılığı ve öğretiminde öne çıkan anlayış **Türk-İslam sentezi** olmuştur. Kısmen batı karşıtı bir tepki olarak şekillenen Türk-İslam sentezi 1930'lu yıllarda şekillendirilmiş bir ideoloji olmasının yanı sıra artık tarihin her alanında egemen olacaktır. İslam'ın da ideolojileştirilmiş bir biçimi olarak Türk geçmişi ile İslamiyet arasındaki bu sentez **Türk milli kültürüne dönüş** olarak değerlendirilmiştir.
- Buna göre İslamiyet Türk kültüründen üstündür ve o olmasaydı Türk kültürü yaşayamazdı. Diğer yandan Türkler de İslamiyet'i korumuş ve güçlenip yayılmasında etkili olmuştur. İşte bu yaklaşımların sonucu olarak Türk tarihindeki ağırlık noktası Türkler ve İslamiyet'in buluştuğu dönem ve bölgelere kaymıştır. Böylece Türk-İslam sentezine dayalı tarih anlayışı 1983'ten sonra resmileşmiş ve kültürel yaşamın merkezine oturtulmuştur (Copeaux, 2000: 57-60).

- 1980 sonrası müdahale edilen tarih derslerinden biri de Cumhuriyet Tarihi'dir. Bu dersin anlatımında bundan sonra *devrim kelimesi yerine inkılap tercih edilmiştir. Darbe kadrolarının komutlarına uyarak devrim tarihi yerine inkılâp tarihi başlığı kullanılması sadece isim değişikliği değildir.* Bu, tarihçinin niyet değişimi, amaç değişimi ve piyasa koşullarına uyum sağlamasıdır (Özbaran, 2003: 73).
- Türkiye Cumhuriyeti Tarihi dersinin adı da *Türk İnkılap Tarihi'ne dönüştürülmüştür.* Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde oluşturulan bir komisyon dersin müfredatını yeniden düzenlemiş, müfredata iç ve dış tehdit unsurları da eklenmiştir. Yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kurulu (YÖK) yasası ile bu ders yeniden düzenlenmeye tabi tutulmuş ve dersin adı da *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi'ne dönüştürülmüştür* (Erdaş, 2006: 18-19).

- *Askeri darbeden sonra hem **YÖK'ün** kurulması hem de o zamana kadar bağımsız olan Türk Tarih Kurumu ile Türk Dil Kurumu'nun, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'na bağlanması tarih biliminin rejime hizmet aracı olarak kullanılması yolunda atılan önemli adımlardandır (Özbaran, 2005: 100).*
- *Gerek müfredatı gerekse kitapları incelendiğinde Türk İnkılap Tarihi derslerinin içeriği hususunda 1930'dan günümüze kadar yaşanan en önemli değişim 1980 darbesinden sonra olmuştur. Bu dönemde yapılan düzenlemeler eskilerinden çok farklı bir anlayışa dayanır. Burada Cumhuriyetin tarihsel gelişimi açıklanmaya çalışılırken daha çok güncel kaygıların ağırlığını taşıyan bir Atatürkçülük ön plandadır (Aksoy, 2006: 64).*

- 1983'te gündeme gelen yeni programla tarih dersleri hedefini Türkçü ve Müslüman bir çizgiye kaydırır. 1938'den bu tarihe kadar yapılan değişiklikler Türk tarihini, siyasal ve kültürel aidiyetleri bakımından dalgalanmalı 3 ayrı geçmişe dayandırmaktaydı. *Asyalı Türk etnik geçmişi, Doğu Akdeniz ve Yakındoğu geçmişi, İslami geçmiş* (Copeaux, 2000: 83).
- 1948'de tarih öğretimin hedefleri ile 1987'de yeniden düzenlenen hedefler karşılaştırıldığında aralarındaki benzerlikler çarpıcıdır ve Kemalizm'in doğuşundan itibaren tarih öğretimine egemen olan ideolojik sürekliliği yansıtmaktadır.
- Türklerin tarihinin büyüklüğü ile bundan duyulması gereken gurura dair söylemler aynıdır ve Atatürk'ün evrensel öğretilerine gösterilen saygı devam etmektedir. Fakat bazı dikkat çekici farklılıklar da mevcuttur. Türklerin büyük uygarlıklar kurması, coğrafi yaygınlığı ve diğer kültürler üzerindeki belirleyiciliğinden oluşan tarih tezlerine 1987'deki hedeflerde yer verilmemiştir. Daha çok vatan ve millet açısından **ülkenin bütünlüğüne** yapılan vurgular öne çıkmaktadır (Copeaux, 2000: 96).8

28 OCAK 1981 TARİHLİ HÜRRİYET GAZETESİ

Dershane gibi

Tutuklulara Atatürk ilkeleri öğretiliyor

- Birinci Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı Hasdal Tutukevi'nde öğrencilerin suça itiliş nedenleri araştırılıyor ve günde 8 saat ders çalıştırılıyor.

BİRİNCİ Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı Hasdal Tutuk ve Gözetim Evinde açılan "Atatürk Dershanesi"nde gençlere günde sekiz saat Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi okutuluyor.

(Devamı Sa. 11. SÜ. 3'de)

Birinci Ordu Sıkıyönetim Komutanlığının Hasdal Tutuk ve Cezaevinde bulunan 441 tutukluya günde 8 saat Atatürk ilkeleri ile devrim tarihi dersi veriliyor. Tutukevinde öğrencilerin suça itiliş nedenleri de araştırılıyor.

11 OCAK 1981 TARİHLİ HÜRRİYET GAZETESİ

İlgili bilgi vererek, "Atatürk'ün ilke ve devrimleri"ni anlatıyorlar...
(Foto: HÜRRİYET)

Yenimahalle ilköğretim Müfettişleri okul-okul dolaşıp, "Atatürk'ün ilke ve devrimleri"ni anlatıyorlar

Yaslıları Koruma Derneği Yönetim

ANKARA, (Hürriyet)- Ankara Millî Eğitim Müdürlüğü Yenimahalle İlköğretim Müfettişleri, Öğretmen Kubilay İlkokulu'nda "Atatürk İlke ve Devrimleri" konusunda konferans verdiler.

Atatürk'ün 100. doğum yıldönümü nedeniyle Öğretmen Kubilay İlkokulu, Şentepe İlkokulu ve Osman Ölkümen İlkokulu öğretmenlerinin katıldığı konferansta, Kubilay İlkokulu Müdürü Osman Koc, konferansın açılış konuşmasını yaptı.

İlköğretim Müfettişlerinden Hasan Güneş ile Sabahattin Oturmuş'un da katıldığı ve Hacı Açı'nın verdiği konferansı öğretmenler ilgiyle izlediler. Millî Eğitim Bakanlığı Ders Araçları Yapım Merkezi Ankara Eğitim Araçları Başkanı Zülfikar Arslan tarafından Atatürk ile ilgili film gösterildi. 100'üncü yılın amacı anlatılarak, program hakkında bilgi verildi.

Fenhanlı Havaalanı'nın

Windows'u Etkilektir

MİLLÎ TARİH ORTAOKUL-2 DERS KİTABI KAPAĞI (1986)

1980 TARİH YAZICILIĞI

Tablo 6. “1983-1998” Yılları Arasında Öğrenimde Olan Ortaokul Tarih Ders Kitapları

Yıllar	Kitap Adı	Yazar/Yazarlar	Basımevi
1982-1990	T.C. İnkılap Tarihi	İsmet Parmaksızoğlu	Milli Eğitim Yayınevleri
1986-1998	Milli Tarih Ortaokul I	Niyazi Akşit	Milli Eğitim Yayınevleri
1986-1998	Milli Tarih Ortaokul II	Niyazi Akşit	Milli Eğitim Yayınevleri

İsmet PARMAKSIZOĞLU

- Kavala'da doğdu. İlk ve orta tahsilini İstanbul'da tamamladı. 1945'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu. Mezuniyet tezi olarak Orhan Köprülü ile birlikte *Karaçelebizâde Abdülaziz Efendi'nin Hayatı ve Ravzatü'l-Ebrâr Zeyli*'nin tenkitli neşrini hazırladı. Mezuniyetinden kısa bir süre sonra **kütüphanecilik** alanını seçti.
- 1945'te Manisa şehir kütüphanesinde başladığı memuriyetini İstanbul'daki Râgıb Paşa Kütüphanesi'nde sürdürdü ve genel müdürlüğe kadar yükseldi. Bu sırada komisyon üyelikleri, daire başkanlığı ve müsteşarlık makamlarında bulundu. **En önemli faaliyeti olarak Türkiye kütüphanelerinin ihmal edilen veya çok ağır işleyen bir toplu katalogunun hazırlık çalışmalarına yön vermesi sayılabilir.**
- 1983 yılında yeniden organize edilen Türk Tarih Kurumu'nun tayinle gelen geçici üyeleri arasında yer aldı. Evliya Çelebi'nin *Seyahatnâme*'sinin yeni neşri için oluşturulan komisyonda çalıştı ve eserin bazı bölümlerini sadeleştirdi. Son zamanlarında bütün mesaisini Kültür Bakanlığı bünyesinde başlatılan **Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu** çalışmalarına vermişti. 7 Ocak 1984'te vefat etti.

- İsmet Parmaksızoğlu'nun eserleri büyük ölçüde **tarihî metinlerin sadeleştirilmesine** dayanır. Eserleri içinde *Türkiye'de Din Eğitimi* (Ankara 1966), *Genel Tarih: Eski Çağlar ve Türk Tarihinin İlk Dönemleri* (Yaşar Çağlayan ile birlikte, Ankara 1976), *Türklerde Devlet Anlayışı: İmparatorluk Devri 1299-1789* (Ankara 1982), *Tarih Boyunca Kürt Türkleri ve Türkmenler* (Ankara 1983); *Anadolu'da ve Türklerde Hristiyanlık: Küçük Kilise Tarihi* [baskı yeri ve tarihi yok] zikredilebilir.
- **Kütüphanecilikle** ilgili çalışmaları arasında Manisa Genel Kütüphanesi *Tarih-Coğrafya Yazmaları Kataloğu I. Türkçe Yazmalar Kataloğu* (İstanbul 1952) ve Kıbrıs Sultan İkinci Mahmud Kütüphanesi (Ankara 1964) sayılabilir.
- **Tarihî metin neşirleri** ise Kazasker Hafîd Efendi'nin *Sefînetü'l-vüzerâ'sı* (İstanbul 1952), *Ermeni Komitelerinin İhtilâl Hareketleri ve Besledikleri Emeller'dir* (Ankara 1981). Ayrıca **Mehmed Âsaf'ın 1909 Adana Ermeni Olayları ve Anıları** (Ankara 1982) adlı eserini ve İbrahim Olgun ile birlikte Uzun Firdevsî'nin *Kutb-nâme'sini* yayımlamıştır (Ankara 1980).
- **Sadeleştirme** çalışmaları içinde Silâhdar Mehmed Ağa'nın *Nusretnâme'si* (I/1-3, Ankara 1962-1963; II/1-2, Ankara 1963), Ahmed Râsim'in *Osmanlı Tarihi (Seçmeler)* (İstanbul 1968) ve Hoca Sâdeddin'in *Tâcü't-tevârîh'i* (I-V, Ankara 1992) bulunmaktadır. Evliya Çelebi'nin *Seyahatnâme'sinden* (Ankara 1982) ve İbn Battûta'nın eserinden (İstanbul 1993) seçmeler yapmıştır. Sadeleştirilen metinlerin ihtisar edilmiş olması, tamamlayıcı ve açıklayıcı notlara yer verilmemesi, bazı kelimelerde hata yapması bunların ilmî çalışmalarda güvenilir kaynak olarak kullanılmasını önlemektedir (bk. Gökyay, bibl.).
- Ayrıca İbn Sînâ'nın *Urcûze fi'l-mantık* risâlesini (*İbn Sînâ ve Mantık Risalesi*, Ankara, ts.) ve Ebû Nuaym el-İsfahânî'nin *Hilyetü'l-evliyâ'* adlı eserini (*İslâm Uluları. Peygamberimizin Sahabeleri, Eşleri, Çocukları, Tabiîn*, İstanbul 1964) **tercüme** etmiştir.

KAYNAKÇA

- Safran, M. (2008). Türkiye’de tarih öğretimi ve eğitimi. M. Safran ve D. Dilek (Eds.), 21. Yüzyılda Kimlik, Vatandaşlık ve Tarih Eğitimi (s. 13-20). İstanbul: Yeni İnsan.
- Gök, Fatma: “75 Yılda İnsan Yetiştirme Eğitim ve Devlet”, 75 Yılda Eğitim, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları, 1999, s.1-8
- Kocaoluk, F, ve Kocaoluk, Ş. (1990) İlköğretim Programı, İstanbul: Kocaoluk Yayınevi
- Ersanlı, Büşra (2006) İktidar ve Tarih: Türkiye’de Resmi Tarih Tezinin Oluşumu, İstanbul: İletişim Yayınları
- Sorguç, B. (1983). Cumhuriyet ve 60’ıncı yılında eğitim. Milli Eğitim.
- Özbaran, S. (2003). Gündümlü tarih. İstanbul: Cem. Özbaran, S. (2005). Tarih, tarihçi ve toplum. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt
- Copeaux, E. (2000). Tarih ders kitaplarında (1931-1993) Türk Tarih Tezinden Türk İslam sentezine. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt.
- Aksoy, İ. (2006). T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularının yükseköğretimde öğretimi. Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi (s. 63-71). Ankara: Hacettepe Üniversitesi
- Erdaş, S. (2006). Atatürk’ten günümüze Türk İnkılap Tarihi derslerine genel bir bakış. Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi (s. 9-21). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.